

Брюксел, 21 май 2026 г.
(OR. en)

9065/26

TOUR 22
COMPET 547

БЕЛЕЖКА

От: Комитета на постоянните представители (I част)
До: Съвета

Относно: Заключение относно изграждането на устойчив и конкурентоспособен
туризъм за бъдещето
– *Одобряване*

ПРОЕКТ ЗА ЗАКЛЮЧЕНИЯ НА СЪВЕТА ОТНОСНО

изграждането на устойчив и конкурентоспособен туризъм за бъдещето

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

1. КАТО ВЗЕ ПРЕДВИД член 6 и член 195 от Договора за функционирането на Европейския съюз по отношение на подкрепата, координирането и допълването от страна на Европейския съюз на действията на държавите членки в областта на туризма и при надлежно зачитане на съответните области на компетентност на държавите членки и на Съюза, както и на принципите на субсидиарност и пропорционалност.
2. КАТО ПРИПОМНЯ заключенията си от 1 декември 2022 г. относно Европейската програма за туризма до 2030 г.¹ (по-долу „програмата“), Пътя за преход в туризма² и Декларацията от Палма.
3. КАТО ПРИЗНАВА триизмерния характер на устойчивостта, т.е. икономически, социален и екологичен, който трябва да бъде неразделна част от политиките за туризма.
4. ПРИЗНАВА икономическия принос на туризма в ЕС, който през 2024 г. е съставлявал около 7% от брутната добавена стойност в ЕС и е възлизал на 10% от работните места и 4,6 млн. предприятия³, от които 99% малки и средни предприятия (МСП)⁴, както и приноса на туристическия сектор за цялостната конкурентоспособност на Съюза, и отбелязва, че в някои региони туризмът се явява структурен стълб на икономиката.

¹ 15441/22.

² [Път за преход в туризма](#).

³ Доклад за промишлените екосистеми.

⁴ Европейска комисия, ГД „Вътрешен пазар, промишленост, предприемачество и МСП“, [Табло с показатели за промишлените екосистеми](#) (2023).

5. ОТЧИТА междусекторния характер на туризма и значението на ефективното многостепенно управление в Съюза с участието на Комисията, държавите членки и, когато е целесъобразно, регионалните и местните органи, организациите за управление на дестинации (ОУД), туристическата индустрия и други съответни участници, например професионални сдружения, за улесняване на сътрудничеството и обмена на добри практики и засилване на координацията между съответните области и сектори на политиката, като същевременно се надгражда върху съществуващите рамки и инструменти и се избягва ненужното дублиране.
6. ПРИВЕТСТВА доклада на Комисията от 16 декември 2025 г.⁵ до Съвета относно изпълнението на програмата (по-нататък „доклада“), ОТБЕЛЯЗВА, че според доклада продължават да съществуват пропуски в изпълнението между различните държави членки и в петте приоритетни области, включително многостепенното управление, и ОТЧИТА необходимостта от по-големи и съгласувани усилия за преодоляването на тези пропуски.
7. ИЗТЪКВА, че за да се постигне устойчива, конкурентоспособна и издръжлива туристическа екосистема, трябва да се предостави възможност на туристическите предприятия, особено МСП, дестинациите и други съответни участници, да мобилизират и използват по най-добрия начин съответните средства и инструменти на ЕС, включително чрез опростен и подобрен достъп до наличното финансиране от ЕС, техническа помощ и консултантска подкрепа, както и структурирано изграждане на капацитет, партньорско обучение и обмен на добри практики.
8. ПРИЗНАВА, че геополитическото напрежение, икономическата несигурност, изострящите се последици от изменението на климата, прекомерното използване на природните ресурси и техният недостиг, небалансираният туризъм, бързото технологично развитие и постоянният недостиг на работна сила засягат сектора и местните общности в дестинациите, включително внезапни смущения в свързаността и промени в търсенето и мобилността.

⁵ 17007/25.

9. **ПОДЧЕРТАВА**, че туризмът е ключов двигател на устойчивия растеж, заетостта, социалното сближаване и културния обмен в Съюза, включително в селските, крайбрежните, планинските, най-отдалечените и по-слабо посещаваните региони, и че неговото развитие трябва да гарантира благосъстоянието на жителите и местните общности, да опазва природното и културното наследство и да допринася за целите на Съюза, свързани с неутралността по отношение на климата, с адаптирането към изменението на климата, кръговата икономика, цифровата трансформация, дългосрочната икономическа устойчивост, издръжливостта и конкурентоспособността.
10. **ОТКРОЯВА** значението на целогодишната свързаност, гарантирана от взаимното допълване на различните видове транспорт за туристическата екосистема.
11. **ИЗТЪКВА**, че устойчивостта и конкурентоспособността на туристическата екосистема на Съюза се подсилват и допълват взаимно, тъй като ориентираните към устойчивост инвестиции, практики и инициативи за производство и потребление – включително ресурсна ефективност, кръговост, декарбонизация, опазване на природата и биологичното разнообразие, устойчивост на водните ресурси, устойчивост спрямо изменението на климата – могат в крайна сметка да намалят разходите и рисковете, да повишат производителността и качеството, да засилят привлекателността на дестинациите, преживяването на жителите и туристите и да подобрят устойчивостта, като същевременно конкурентоспособният туристически сектор е от съществено значение за осигуряването и поддържането на инвестиционния капацитет и иновациите, необходими за осъществяването на екологичния и цифровия преход.
12. **ПРИПОМНЯ**, че туризмът е неразривно свързан с доброто функциониране на единния пазар, и **ИЗТЪКВА**, че гладкото, сигурно и надеждно трансгранично пътуване и избягването на необоснована фрагментация на веригите за създаване на стойност и доставки поддържат еднаквите условия на конкуренция за участниците в туризма и повишават устойчивостта и конкурентоспособността на туристическата екосистема на Съюза.

13. **ПОДЧЕРТАВА** като хоризонтален принцип, че е важно да се намали съществуващата и да се избегне въвеждането на нова ненужна административна тежест, **ИЗТЪКВА** основната цел на Съюза за опростяване на законодателството на ЕС с цел повишаване и подкрепа на конкурентоспособността и рационализиране на процесите за предприятията, като същевременно се гарантират икономическите, социалните и екологичните цели.
14. **ПРИЗОВАВА** Комисията да гарантира, че при изготвянето на нови инициативи се постига съгласуваност със съществуващите законодателни актове, като се избягва ненужно припокриване, и че предложенията са подкрепени от подходящи оценки на въздействието в съответствие с принципите за по-добро регулиране и като се вземат предвид особеностите и разпокъсаната структура на туристическата екосистема, както и потенциалната тежест за МСП.

Местни общности и социална справедливост

15. **ОТЧИТА** нарастващото предизвикателство на небалансирания туризъм – както „сврхтуризъм“, така и „недостатъчен туризъм“, белязан от пространствена и сезонна концентрация на туристически потоци и инвестиции, с натиск върху конкретни дестинации и пропуснати другаде възможности, и **ПОДЧЕРТАВА** необходимостта да се обърне допълнително внимание на периферните, селските, островните, планинските и отдалечените дестинации, за да се укрепи регионалният баланс и да се отключи техният туристически потенциал.
16. **ИЗТЪКВА** значението на политиката на сближаване в подкрепа на устойчивото и балансирано развитие на туризма, както и устойчивостта на дестинациите, в съответствие с териториалните стратегии.
17. **НАСЪРЧАВА** държавите членки:
 - a) да задълбочават разбирането си за балансиран туризъм чрез:
 - i. систематично събиране, анализ и използване на данни за пространствената и сезонната концентрация на туристическите потоци, натиска, свързан с развитието и туризма, предизвикателствата и разпространето на ползите на равнището на дестинацията;
 - ii. подобряване на връзката между данните за туризма и жилищния натиск, динамиката на пазарите на труда, въздействието върху околната среда и качеството на живот на жителите;

- б) когато е целесъобразно, да разработват и прилагат национални и регионални политики за балансиран туризъм, които:
 - i. насърчават пространственото и времевото преразпределяне на туристическите потоци по устойчив начин, включително към селските, планинските, островните, отдалечените и най-отдалечените региони и по-слабо посещаваните градски райони, и осигуряват сътрудничество между всички съответни участници;
 - ii. подкрепят диверсификацията на туристическите продукти, повишавайки още повече устойчивостта на местните вериги за създаване на стойност и вериги на доставки в областта на туризма;
- в) да укрепват участието на общността и социалната справедливост чрез:
 - i. осигуряване на пълноценно участие на жителите, местните общности, микропредприятията и МСП, работната сила и сдруженията в областта на туризма в разработването, изпълнението и мониторинга на стратегиите за туризма, като се използват подходящи методически инструменти, например анализи, проучвания и консултации;
 - ii. насърчаване на отговорни, достъпни и приобщаващи модели на туризъм, включително с подобрен достъп за хората с увреждания, които модели разпределят ползите справедливо, зачитат местните култури и намаляват отрицателните външни ефекти за жителите;
 - iii. използване на резултатите от Евробарометър и други съпоставими проучвания за наблюдение на възприятията на гражданите, социалното приемане на туризма и качеството на живот в дестинациите.

18. ПРИКАНВА Комисията:

- а) да разработи в сътрудничество с държавите членки насоки за преодоляване на небалансирания туризъм въз основа на извършената и продължаващата работа на институциите на ЕС, експертните групи на ЕС и държавите членки в областта на издръжливостта и социалната устойчивост;
- б) да проучи възможности, които биха могли да улеснят достъпа на жителите до спортни, културни и други услуги за отдих, предлагани в дестинациите.

- в) да публикува в платформата на ЕС за туризма и информационното табло на ЕС за туризма статистически данни, събрани съгласно Регламента за статистиката в областта на туризма, статистически проучвания и други иновативни източници и да споделя най-добри практики за измерване на балансирания туризъм.

Свързаност и устойчива мобилност

19. ПРИЗНАВА, че надеждните, финансово приемливи, достъпни, на чести интервали и целогодишни въздушни, сухопътни и водни връзки са ключов фактор за балансираното развитие на туризма, териториалното сближаване и мобилността на гражданите, по-специално за островните държави членки, островните и най-отдалечените региони, където достъпността и икономическата дейност зависят предимно от въздушния транспорт, както и за селските, планинските и отдалечените региони.
20. ИЗТЪКВА значението на широко достъпните решения за устойчива и мултимодална мобилност и на намаляването на пречките пред свободното движение, което ще допринесе за намаляване на въздействието на транспорта върху околната среда и съответно за безпроблемно пътуване на туристите и жителите, и ПРИПОМНЯ значението на съобщението на Комисията относно високоскоростния железопътен транспорт⁶ за постигане на напредък в устойчивата и свързана железопътна мобилност в целия Съюз.
21. ОТКРОЯВА значението на достъпността на видовете транспорт за всички пътници, включително за тези с намалена подвижност и увреждания, като ключов елемент на приобщаващия туризъм.
22. НАСЪРЧАВА държавите членки:
- а) да прилагат местни, регионални, национални и трансгранични решения в областта на транспорта за балансиран туризъм, интегриращи устойчиви възможности по отношение на мобилността и инфраструктурата, които подобряват достъпа до по-малко известни дестинации и преодоляват сезонността, във взаимодействие с политиките на ЕС за транспорта и свързаността, като се обръща специално внимание на островите, селските, планинските, най-отдалечените и отдалечените региони;

⁶ [COM \(2025\) 903 final „Свързване на Европа чрез високоскоростен железопътен транспорт“](#).

- б) да насърчават устойчиви, мултимодални и трансгранични връзки за свързаност за туризма, включително железопътен, автобусен, фериботен и друг обществен транспорт, както и колоездене, в това число решения за „последна миля“ в рамките на дестинациите, включително към отдалечени селски райони;
- в) да улесняват развитието на инфраструктура, благоприятстваща свързаността (например инфраструктура за зареждане с електроенергия), и на услуги, които носят обща полза за местните общности и туристическите потоци, включително достъпни, оперативно съвместими и, когато е приложимо, трансгранични съвместими цифрови услуги, подпомагащи безпроблемните пътувания;
- г) да събират и използват данни и показатели както за моделите на туристическа мобилност, така и като част от националните и регионалните подходи за наблюдение на туризма;
- д) да развиват регионално и тематично сътрудничество за улесняване на трансграничните пътувания, включително до съседни и трети държави.

23. ПРИКАНВА Комисията:

- а) да интегрира нуждите на държавите членки по отношение на свързаността и достъпността за целите на туризма, включително структурната зависимост от въздушните връзки и специфичните ограничения на островните държави членки, островните, най-периферните и отдалечените региони, в транспортните политики и планирането на ЕС, за да се подкрепи териториалното сближаване и балансираното развитие на дестинациите;
- б) да подобрява безпроблемното мултимодално пътуване между дестинациите, информацията и услугите, както и интегрираните решения за издаване на билети, включително чрез усилия за оперативна съвместимост и стандартизация и чрез улесняване на достъпа до услуги за мобилност по заявка;
- в) да улеснява обмена на добри практики и сътрудничеството между местните, регионалните и националните органи с оглед на подобряването на цялостната мобилност на туристите в дестинацията.

Екологичен преход и изменение на климата

24. ПРИЗНАВА, че туристическата екосистема е изложена във все по-голяма степен на изменението на климата и влошаващото се състояние на околната среда, което създава системни рискове за икономическата и социалната устойчивост, както и че екосистемата може да бъде неблагоприятно засегната от екстремни метеорологични явления, недостиг на вода, загуба на биологично разнообразие и замърсяване.
25. ИЗТЪКВА, че ускоряването на действията за смекчаване на изменението на климата и адаптиране към него, опазването на биологичното разнообразие и възстановяването на естествените екосистеми в съответствие с целите на Съюза в областта на климата и околната среда са абсолютно необходими за запазване на дългосрочната устойчивост, привлекателност и конкурентоспособност на дестинациите и туристическите предприятия, включително чрез допълнителен фокус върху преминаването към подходи за по-регенеративен туризъм, които са от полза за природата и дестинациите.
26. ПРИКАНВА държавите членки:
- а) да ускорят екологичния преход в туризма в съответствие с Европейския зелен пакт, целите в областта на климата и политиките за кръгова икономика, като:
 - i. насърчават туристическите предприятия да възприемат ефективни от гледна точка на ресурсите, нисковъглеродни и кръгови бизнес модели;
 - ii. популяризират използването на интегрирани инструменти и проверени схеми за управление на околната среда, например екомаркировката на ЕС и EMAS, както и на признати национални схеми от страна на доставчиците на туристически услуги и дестинациите;
 - б) да засилят смекчаването на изменението на климата и адаптирането към него в онези политики за туризма, които допринасят в най-голяма степен за икономическата, социалната и екологичната устойчивост, чрез:
 - i. управление на туристическите потоци и насърчаване на туристически продукти и природосъобразни решения с по-голяма устойчивост спрямо последиците от изменението на климата;
 - ii. потенциално включване на въпросите, свързани с изменението на климата, в стратегиите за туризма и, когато е уместно, в инвестиционното планиране;

- iii. посрещане на нуждите от адаптиране на инфраструктурата, защита на крайбрежните и морските райони и транспорт, по-специално в районите, изложени в голяма степен на рискове, свързани с изменението на климата, в съответствие с местните климатични прогнози;
- в) да определят подходящи мерки за увеличаване на мащаба на екологичния преход на дестинациите и предприятията.

27. ПРИКАНВА Комисията:

- а) да продължи да подкрепя проекти за научни изследвания и иновации и широкомащабни пилотни проекти за кръгов и устойчив туризъм, по-специално чрез работата в подкрепа на действията в областта на климата и околната среда, като настоящата програма LIFE, и да насърчава възпроизвеждането на утвърдени модели чрез инициативата „Кръгови градове и региони“ и други съответни съществуващи инструменти;
- б) да подкрепя усилията на държавите членки и туристическите предприятия за намаляване на отпечатъка им върху околната среда, да гарантира, че туристическата екосистема е част от новата интегрирана рамка на ЕС за европейска устойчивост на изменението на климата и управление на риска⁷, и да развива знания и насоки в помощ на усилията на дестинациите и предприятията да се справят с изменението на климата;
- в) да работи по свързаното с туризма прогнозиране на климата, включително анализа на дългосрочните прогнози, като използва съществуващите инструменти, например услугата в областта на изменението на климата на „Коперник“⁸, за да се преценят рисковете и възможностите и да се насърчи обменът между държавите членки със сходни предизвикателства, особено по отношение на политиките за смекчаване на изменението на климата и адаптирането към него;
- г) да изготвя и актуализира редовно списък със сертификатите и маркировките за устойчивост, които са признати на равнището на ЕС или на национално равнище.

⁷ Европейска устойчивост на изменението на климата и управление на риска – интегрирана рамка – действия в областта на климата.

⁸ [Copernicus Climate Change](#)

Цифрова трансформация, данни и иновации

28. ОТЧИТА, че наличието на солидна европейска рамка за данни за туризма и интегрирането на стратегическото планиране, включително обща оперативна съвместима екосистема от данни, насоки относно изкуствения интелект, основано на данни управление на дестинациите, усъвършенствани инструменти за данни и иновативни пътнически технологични услуги, са стратегически лостове за по-добро планиране, конкурентоспособност, устойчивост и издръжливост на туризма.
29. НАСЪРЧАВА държавите членки:
- а) да поощряват ефективното използване на наличните цифрови инструменти от туристическите предприятия и публичните органи, отговарящи за управлението на дестинациите, в съответствие с целите на Цифровото десетилетие⁹;
 - б) да събират систематично висококачествени данни в реално време, като използват, когато е уместно, съществуващите цифрови платформи, включително данни, предоставяни съгласно рамката на ЕС за данни за краткосрочно отдаване под наем, да анализират и използват данни относно стратегическото планиране, пространственото и сезонното управление на туристическите потоци, инвестициите и свързаните с туризма ползи и натиск;
 - в) да популяризират иновативни и приобщаващи туристически услуги и основани на данни подходи за управление на дестинациите за съответните участници както от публичния, така и от частния сектор при зачитане на основните права, неприкосновеността на личния живот и защитата на данните.
30. ПРИКАНВА Комисията в сътрудничество с Евростат и националните статистически органи да разгледа и подобри обхвата на сравнимите статистически данни за туризма – от основни статистически данни за пътуванията и нощувките до данни за икономическото, социалното и екологичното въздействие на туризма – като се използват цифровите технологии и усъвършенстваните анализи за подобряване на качеството и навременността на данните за туризма и същевременно се избягва ненужната административна тежест.

⁹ [Политическа програма „Цифрово десетилетие“ до 2030 г.](#)

31. ПРИКАНВА Комисията в сътрудничество с държавите членки:
- а) да ускори внедряването на общото европейско пространство на данни за туризма (ЕПДТ), включително:
 - i. разработването на стандарти за оперативна съвместимост и управление на данните в подкрепа на основаното на факти планиране, мониторинг и съпоставимост между държавите членки и други пространства с данни по сектори;
 - ii. по-нататъшното развитие на информационното табло на ЕС за туризма, консолидирането и популяризирането на платформата на ЕС за туризма като интегрирана платформа за подкрепа и разработването на подходящи варианти за управление и механизми за сътрудничество, например консорциум за европейска цифрова инфраструктура;
 - iii. предоставянето на оперативно съвместими инструменти за ЕПДТ, техническа подкрепа и стимули за собствениците на данни, за да се гарантира както техническият, така и оперативният цифров капацитет на предприятията, ОУД, местните органи и други съответни участници и да се осигури критична маса от доставчици и ползватели на данни в цялата туристическа екосистема;
 - б) да укрепва една конкурентоспособна и иновативна туристическа екосистема в цифровата област чрез:
 - i. насърчаване на свързването в мрежи на инкубаторите, ускорителите и съответните иновационни центрове;
 - ii. осигуряване на еднакви условия на конкуренция, включително чрез ефективно прилагане на съответните цифрови правила на ЕС, когато това е приложимо, като същевременно се преодоляват зависимостите от технологични решения извън ЕС в областта на пътуването, включително чрез насърчаване на европейски алтернативи, отворени стандарти и преносимост на данните, както и контрол на ползвателите върху данните;
 - iii. предприемане на мерки, които да гарантират, че МСП, стартиращите предприятия, разрастващите се предприятия и, когато е приложимо, ОУД и публичните органи имат достъп до финансиране от ЕС, каскадно финансиране и консултантски услуги за цифрови инвестиции, както и насърчаване на трансграничните полезни взаимодействия между съответните заинтересовани страни в областта на цифровизацията.

32. ПРИКАНВА Комисията в сътрудничество с промишлеността и други заинтересовани страни:
- а) да продължи да подкрепя проекти за научни изследвания и иновации, изпитателни платформи и пилотни проекти за цифрови инструменти и услуги в туризма, включително такива, които укрепват интелигентните дестинации, подобряват достъпността, подкрепят иновациите и повишават устойчивостта;
 - б) да подкрепя ръководена от промишлеността инициатива за разработване на насоки за отговорно и компетентно използване на ИИ в туризма в съответствие със Стратегията за използването на ИИ¹⁰, в съответствие със законодателството и стратегиите на ЕС и при отчитане на съответните съществуващи работни направления.

Умения и качествена заетост

33. ИЗТЪКВА, че качествена заетост, адекватните условия на труд и развитието на умения в съответствие с европейското пространство за образование¹¹, Съюза на уменията¹² и пътната карта за качествени работни места¹³, включително чрез инициативата „Европейски пакт за уменията“ и националните и регионалните партньорства в областта на уменията, са от съществено значение за дългосрочната конкурентоспособност и устойчивост на туристическия сектор; ПРИЗНАВА, че посочените по-горе имат решаваща роля за преодоляването на структурния недостиг на работна сила и умения, включително в контекста на демографските промени, и за анализирането на сезонните и пространствените модели на заетост и са особено важни в хотелиерството, ресторантьорството и туристическите услуги, както и за повишаването на привлекателността на професионалното развитие в туризма и насърчаването на задържането на работниците.
34. НАСЪРЧАВА държавите членки, в съответствие с областите им на компетентност:
- а) да утвърждават ученето през целия живот, повишаването на квалификацията и преквалификацията на работещите и търсещите работа в туризма, със специален акцент върху екологичните, цифровите, предприемаческите, но и социалните и межкултурните компетентности, и да осигуряват по-голяма видимост и обхват, за да се увеличи максимално тяхното въздействие и възприемане;

¹⁰ [Apply AI Strategy](#)

¹¹ [Европейско пространство за образование](#)

¹² COM (2025) 90 final.

¹³ COM (2025) 944 final.

- б) да разширяват националните и регионалните партньорства в областта на уменията в туристическите региони и да засилват ролята на ОУД, регионалните и местните органи и други съответни участници като разпространители на умения;
- в) да укрепват националните и регионалните инструменти за определяне и прогнозиране на необходимите умения, включително чрез предоставяне на ЕПДТ на съответните данни, свързани със заетостта и уменията;
- г) да обменят добри практики относно управлението на сезонността, възможностите за професионално развитие и задържането на работниците чрез подобряване на наличието на сравнима информация за нуждите от умения и работна сила, както и за качеството на работните места.

35. ПРИКАНВА Комисията:

- а) да продължи да работи по инициативата „Европейски пакт за уменията“, включително по широкомащабното партньорство за умения в областта на туризма и други свързани програми за повишаване на квалификацията и за преквалификация;
- б) да подкрепя разработването на съпоставими на равнище ЕС инструменти за усъвършенствани и интегрирани инструменти за определяне и прогнозиране на необходимите умения, включително чрез координация, методически насоки и ефективно използване на ЕПДТ;
- в) да продължи да подкрепя свързани с туризма проекти в рамките на програмите на ЕС, както и други инструменти в помощ на уменията и трудовата мобилност в туризма;
- г) в сътрудничество с държавите членки да продължи да проучва и насърчава възможностите за използване на Европейската мрежа на службите по заетостта (EURES) с цел подобряване на услугите за намиране на съответствия в целия ЕС, включително за справяне със сезонното търсене и празнотите в заетостта.

Устойчивост, адаптивно управление и подготвеност за кризи

36. Без да се засягат съществуващите инструменти, НАБЛЯГА на необходимостта от укрепване на готовността за действия при кризи в цялата туристическа екосистема:
- а) разработване на структурирани системи за оценка и предотвратяване на риска, планиране на действия при извънредни ситуации и ранно предупреждение на местно, регионално, национално и европейско равнище въз основа на съществуващите проекти на ЕС¹⁴;

¹⁴ Управление на кризи и управление в туризма — Изпълнителна агенция за Европейския съвет по иновациите и за МСП (EISMEA).

- б) подобряване на комуникацията при кризи, включително достъпна информация на множество езици и в различни формати, като се вземат предвид нуждите на уязвимите пътници;
- в) интегриране на управлението на кризи, адаптирането към изменението на климата, съображенията за безопасно и сигурно пътуване и намаляването на риска от бедствия в стратегиите за туризма и рамките за интелигентни дестинации.

37. НАСЪРЧАВА адаптивното управление на туризма чрез:

- а) използване на системи за данни и мониторинг в реално време за управление на потоците от туристи и посетители за ден и коригиране на мерките по целенасочен и пропорционален начин;
- б) насърчаване на диверсификацията на туристически продукти, като „бавния“ и природния туризъм, културния туризъм, бизнес пътуванията и MICE, засилване на сегментацията на пазара и удължаване на туристическия сезон, за да се намали уязвимостта и излагането на сътресения и небалансиран туризъм;
- в) насърчаване на междусекторното сътрудничество с други области на политиката, като транспорт, околна среда, култура, цифрови технологии и здравеопазване, с цел справяне с несигурността и външните сътресения.

38. ПРИКАНВА Комисията в тясно сътрудничество с държавите членки:

- а) да подкрепя дестинациите, по-специално ОУД, при изграждането на издръжливост и социална устойчивост, включително чрез финансирани от ЕС проекти и инициативи, които създават възпроизводими най-добри практики, с акцент върху местните общности и околната среда;
- б) да гарантира, че готовността за действие при кризи, предотвратяването на рискове и адаптирането към изменението на климата се ползват със засилено внимание и подкрепа;
- в) да улеснява по-добрата координация между държавите членки и със съответните заинтересовани страни с цел подобряване на подготвеността и реакцията, включително, ако е целесъобразно, чрез *ad hoc* договорености за координация, като се вземат предвид особеностите на туристическата екосистема;
- г) при нужда да предприема действия и да приема предложения за смекчаване на отрицателните последици от кризите, които оказват значително въздействие върху европейската туристическа екосистема.

Многостепенно управление

39. ПРИЗНАВА значението на силното многостепенно управление с участието на множество заинтересовани страни, включващо всички съответни области на политиката и заинтересовани страни, като ОУД, сдружения, местни общности, предприятия и други имащи отношение участници.
40. ПОДЧЕРТАВА значението на сътрудничеството, когато е целесъобразно, със съответните международни партньори и организации, за да се повиши съгласуваността, устойчивостта и глобалната конкурентоспособност на европейската туристическа екосистема.
41. ПРИЗНАВА необходимостта от проучване на възможностите за по-нататъшно укрепване на управлението на готовността за действие при кризи и адаптирането към изменението на климата и устойчивостта спрямо него, като същевременно се избягва дублирането чрез консолидиране и привеждане в съответствие на съществуващите рамки за управление, включително, когато е целесъобразно, онези рамки, които подкрепят мониторинга и докладването на напредъка към съответните цели на Програмата до 2030 г. за устойчиво развитие.
42. НАБЛЯГА на необходимостта от повишаване на видимостта на Европа като дестинация на дестинациите чрез насърчаване на имиджа ѝ на безопасна, устойчива и приобщаваща дестинация за пътуване и признаване на безопасността и сигурността като ключ към доверието на туристите, при пълно зачитане на автономността на националните и регионалните марки, като се гарантира справедлива видимост на различните дестинации.
43. НАСЪРЧАВА държавите членки:
- а) да укрепват координацията между туризма и свързаните с него области на политиката, например транспорт, околна среда, регионално развитие, цифрови технологии, иновации, умения, образование, пазар на труда, култура и спорт, като отразяват гледната точка на туризма в съответните инициативи на политиката;

- б) да укрепват транснационалното измерение на туризма чрез трансгранично, тематично или регионално сътрудничество, включително развитието на кълстери и, когато е целесъобразно, координиране на подходите в рамките на съответните международни туристически форуми;
- в) да укрепват структурирания диалог между националните, регионалните и местните органи, ОУД и други съответни участници, за да се подобрят събирането на данни, показателите, включително, когато е целесъобразно, съобразените с ЦУР рамки за показателите и инструментите за докладване, приважването в съответствие на стратегията и прилагането на политиките за устойчив туризъм.

44. ПРИКАНВА Комисията:

- а) да насърчава междусекторното сътрудничество в други съответни области на политиката на ЕС, например транспорт, сближаване и регионална политика, околна среда, жилищно настаняване, защита на потребителите, култура и спорт, чрез отразяване на гледната точка на туризма в съответните инициативи на политиката и рационализиране на процедурите, за да се създаде съгласувана, благоприятстваща инвестициите и добра за политиките за туризма среда;
- б) да укрепва международното измерение на туристическата екосистема на ЕС като елемент на външната дейност и икономическата дипломация на Съюза, включително чрез:
 - i. засилване на сътрудничеството и структурирания обмен с партньорски държави и региони от значение за туризма и свързаността;
 - ii. участие, когато е целесъобразно, в съответните международни организации и форуми и в тяхната аналитична работа и работа по определяне на стандарти, включително ООН, ООН — Туризм, ОИСР и съответните направления по Г-7/Г-20;
 - iii. подкрепа за международното сътрудничество в областта на обмена на добри практики и съпоставимостта на данните и показателите за туризма, когато е целесъобразно, в координация с държавите членки;
- в) да включи в платформата на ЕС за туризма удобно за ползване обслужване на едно гише, за да се предоставя наличната информация за туристическата екосистема, както и съответната подкрепа и възможности за финансиране;

- г) да улеснява съгласувани послания и информационни дейности в областта на туризма на равнището на ЕС по начин, който допълва автономността и многообразието на националните и регионалните марки и компетентностите за популяризиране, чрез:
- i. осъвременяване на наратива и марката „Дестинация Европа“ в тясно сътрудничество с държавите членки, като същевременно се гарантира пълното включване на островните, най-отдалечените и по-слабо посещаваните региони;
 - ii. засилване на съгласуваността между туристическите послания, целите за устойчивост и по-широките приоритети на политиката на ЕС.

Мониторинг и последващи действия

45. ПРИКАНВА Комисията в сътрудничество с държавите членки и съответните заинтересовани страни да подкрепи и предприеме последващи действия по изпълнението на настоящите заключения, които се основават на заключенията на Съвета относно Програмата за туризма до 2030 г.
46. ПРИКАНВА Комисията да наблюдава и представя на Съвета на всеки три години след приемането на настоящите заключения консолидиран доклад за тяхното изпълнение, както и за изпълнението на съответните действия, посочени в приложението към заключенията на Съвета относно Програмата за туризма до 2030 г.
47. ПРИКАНВА Комисията, при подготовката на предстоящата стратегия на ЕС за устойчив туризъм, да вземе надлежно предвид тези заключения, както и определените в тях приоритети и действия.
48. ПРИКАНВА заинтересованите страни в областта на туризма да участват в изпълнението на настоящите заключения в сътрудничество с Комисията и държавите членки, като повишават осведомеността на своите партньори и клиенти, допринасят със своите експертни познания и опит и разпространяват знанията и постигнатите резултати.